

LIESKE'S KERSTFEEST

DOOR

GEERTE WENTING

TOEN Lieske wakker werd, wist ze het dadelijk weer. Gister was Moeder ziek geworden. Moeder, die nooit ziek was, lag in bed.

Het was zo vreemd in huis. Vader en zij samen beneden, en Moeder boven; en dan al maar dat gevoel, net alsof je huilen moet en toch niet kunt. O, wat was het naar. Nu ook kwam datzelfde gevoel weer terug. 't Trof zo ongelukkig, juist in de Kerstvacantie. Eergisteren nog hadden Moeder en Lieske ge-

wandeld, dwars door de duinen.

Samen waren ze gegaan langs de aardappelakkers en berkenbosjes, tegen de hellingen vol duindoorns op, tot ze eindelijk boven op de hoogste duintop stonden in de stralende winterzon, in de frisse wind. Wat had ze gelachen toen Moeder zo vlug het duin afliep dat haar mantel wapperend achter haar aan vloog! En ze hadden samen stilgestaan bij het groene mos, zo fris alsof het lente was . . . Nu was Moeder ziek!

Lieske deed dapper haar best om de tranen terug te houden. Het was misschien niet erg, en mogelijk zou Moeder over een paar dagen weer beter zijn. Dan zou er nog eens een heerlijk Kerstfeest volgen!

Ja, daar wilde Lieske nu maar op hopen. Met die gedachte stijf in haar hoofdje bleef ze nog even in haar bedje liggen. Door de gordijnen viel al wat licht binnen. Flauwtjes kon ze de platen aan de muur onderscheiden: in het midden de intocht in een Oosterse stad, een optocht met vlaggen en vaandels, zo fleurig van kleur dat je altijd blij werd als je er naar

nu nog 't bed afhalen.

keek. Dan de plaat met de zeilboot en de zwemmende jongens er omheen ; dan een kindje dat bellen zat te blazen . . . Al die kleurige platen en de gedachte dat Moeder toch zeker wel gauw weer beter zou zijn, maakten dat Lieske nu niet meer zo bedroefd uit haar bed sprong. Met een fikse zwaai schoof ze het gordijn open. 't Was mooi weer.

Ook dat hielp !

Vlug waste ze zich, poetste haar tanden, kleepte zich, en borstelde haar blonde krullen.

O ja ! Nu nog het bed afhalen en de kamer opruimen. Dat vond Moeder immers altijd zo prettig. En nu is Moeder ziek, dus was het dubbel nodig dat Lieske het zelf deed. Truus, het ochtendmeisje, zou het vandaag heus wel druk genoeg hebben !

Ziezo, dat was klaar. Nu vlug naar beneden.

Maar dadelijk toen ze de kamer binnenkwam voelde ze dat het met Moeder nog niet in orde was. Vader sprak met Truus, en Lieske hoorde hem nog juist zeggen : „Ja, 't zal prettig zijn als je de eerste tijd de hele dag kunt blijven, want mevrouw zal vooreerst nog wel in bed moeten blijven.”

„O Vader, is het nog niet goed met Moeder ?”

„Nee, m'n meiske, Moeder heeft vannacht niet goed geslapen, en ik denk dat het nog wel wat duren zal. Maar straks komt de dokter, en dan zullen we het wel horen. Kom Lieske, schenk jij nu eens thee in voor Moeder, dan smeer ik een beschuitje voor haar en zullen we het samen naar boven brengen . . .”

Weg was het vrolijke gevoel !

O, wat was dat nu toch naar. Lieske vocht met haar tranen. Moeder nog ziek, en zo erg dat het nog heel lang zou duren . . . Haar handje trilde zo bij het inschenken dat ze op het schoteltje morste ; eerst met de thee, en toen met de melk. Nu nog een schoon schoteltje, en dan naar boven. Vooral niet huilen. Ze mocht toch niet met tranen in de ogen bij Moeder komen ?

„M'n grote dochter,” zei Vader, en streek haar over 't hoofd. Dat maakte dat tóch de tranen uit haar ogen drupten !

„Kom kom, Lieske, wees nu flink, beste meid ! Moeder zal wel weer gauw op de been zijn. Ja m'n meiske, 't is wel jammer, maar als we erg ons best doen, en Moeder goed verzorgen, zal het stellig helpen. Laten we maar gauw de thee brengen, anders wordt ze nog koud !”

„Dag m'n kind !”

Wat klonk Moeder's stem opgewekt — en eigenlijk zag ze er ook helemaal niet zo ziek uit. Ze kuste Moeder en ging naast het bed zitten.

„Ja Lieske, dat treft nu zo ongelukkig dat ik in jouw vakantie in bed moet liggen. Je zit zo alleen beneden, en alleen wandelen is ook niet gezellig. Ik had gedacht, je moest straks maar naar Anneke van Dam gaan. Mevrouw van Dam zal het best vinden. Anneke en jij kunnen dan wat spelen ; misschien mag je er wel blijven eten ook. Ik zal wel eventjes een briefje schrijven aan Anneke's Moeder. Dan heb je een echt gezellig dagje.”

„Wat fijn, Moeder ! Wat hebt U dat prachtig bedacht — 't is altijd zo gezellig bij de van Dams !”

„Ja, dat is een goed idee,” vond Vader. Ik breng je er dadelijk even heen, want ik kom er toch langs. Maak je maar gauw klaar, dan gaan we meteen.”

Vlug liep Lieske naar beneden om zich klaar te maken. Even later kwam ze terug, manteltje en muts aan. Samen met Vader ging ze.

„Dag Moeder! Ik kom niet zo laat thuis. Houdt U maar erg rustig. Dag Moes!”

Vader en Lieske stapten stevig voort op de droge, harde grond. Vader was groot en breed, maar Lieske was voor haar tien jaar smalletjes en klein. „Dat heeft ze van mij,” zei Moeder altijd. „Over een jaar of wat zal ze wel langer worden, maar dik wordt ze nooit.” Lieske leek niets op Vader. Ze had blond krulhaar en Vader was heel donker, en ook in de uitdrukking van gezicht was er weinig overeenstemming tussen die beiden. Maar toch begrepen ze elkaar opperbest. Ze waren echte vrienden. Lieske stak haar arm door die van Vader en danste naast hem voort. „Zeg Vader, zou Moeder met Kerstmis wel weer beter zijn?”

„Ja, Lieske, dat weet ik niet. Laat eens zien . . . dat is nog negen dagen. Nu, dan zal ze wel beter zijn. Ik zal dadelijk eens met Anneke's Vader, dokter van Dam, praten. Die zal Moeder strakjes bezoeken. Dan horen we wel hoe hij er over denkt. Wil jij nu even hier deze brief voor mij posten? Ik heb gisteren Opa en Oma ook al geschreven over Moeder, en nu zullen ze vandaag of morgen wel even komen kijken hoe het er mee gaat.” „Wat zou dat gezellig zijn als Opa en Oma komen! Hè Vader, wanneer ze vandaag al mochten komen, wilt U dan mevrouw van Dam opbellen? Dan kom ik meteen thuis! Doet U 't?”

„Goed, afgesproken! En hier zijn we er.”

Dokter van Dam woonde in een groot, wit huis, met een mooie tuin er voor. Nog bloeiden er een paar late herfstasters langs het schelpenpad. Wat genoot Lieske altijd van die tuin als ze bij haar vriendinnetje was, bij Anneke, een jaar ouder dan zij. Ze zaten niet bij elkaar in de klas, maar waren toch heel veel samen. Ook nu werd Lieske met grote blijdschap begroet.

„Ha, Lies, wat fijn dat je daar bent!”

„Ja, Moeder is ziek, en nu komt Vader vragen of ik vandaag bij jullie mag blijven.”

„O, dat is heerlijk! We kunnen fijn werken. Ik heb net gisteren mijn kamertje helemaal veranderd, en nu moeten er nieuwe platen opgehangen. Wil je me helpen? Er moeten lijstjes omheen; glas er voor, en daaromheen plakband, weet je wel? En nu heeft Moes verschillende soorten plakband voor me gekocht en een heleboel stukjes glas op maat laten snijden. Ik heb juist een dik pak karton naar boven gebracht en zou net beginnen. Ga je mee?”

Ondertussen had Lieske mantel en muts opgehangen; Vader was met den dokter verdwenen in de spreekkamer.

„Wacht, nog eventjes je Moeder begroeten.” Lieske ging de grote, zonnige kamer binnen, waar mevrouw van Dam nog aan de ontbijttafel zat, de krant wijd uitgeslagen vóór zich.

„Zo Lieske, jij al hier? Hoe gaat het met Moeder?”

„Och mevrouw, ik weet niet . . . ik geloof niet zo goed . . . Moeder had slecht geslapen en wilde nu vandaag graag rustig liggen. Ze dacht dat U misschien wel goed zoudt vinden als ik vandaag bij U was. Mag het?”

„Natuurlijk m'n kind. Ga maar met Anneke mee. Strakjes kom ik wel eens kijken.”

De beide meisjes gingen naar boven. Anneke was niet veel groter dan Lieske, maar ze zag er steviger uit, met haar dikke, rode wangen en stevige benen. Anneke's kamertje was een klein hokje boven de keuken ; 't mooiste was dat je er langs een aparte trap heen moest ! 't Was er niet heel licht, want het raam was in een nis gebouwd. Maar wat had Lieske niet willen geven voor zo'n eigen kamertje ! Zij had alleen een wit ledikant, een wit kastje, een tafeltje en een stoeltje . . . Anneke had een divanbed met een leuk kleed er over, een muurkast voor haar kleren en een klein boekenkastje ; waar wat boeken en snuisterijen in stonden, tegen de muur. Verder een paar stoelen die door haar Moeder waren afgedankt, en die toch nog heel goed waren — prachtig vond Lieske — en een rond, zwart tafeltje. Nu stond er bovendien een ander, steviger tafeltje, vol met alle nodige ingrediënten voor het inlijsten.

Lieske en Anneke gingen ieder aan een kant van de tafel zitten, ijverig aan het werk. 't Was moeilijk werk, en Lieske was er niet zo handig mee. Na een poosje gaf ze het op, nam een boek en ging wat zitten lezen. Maar Anneke zette door en weldra waren al een paar platen voorzien van een aardig lijstje : goud, zwart en zilver. Lieske kreeg er nu toch ook plezier in en ging de platen ophangen. Ze was gewoon verrukt van het effect ! Druk pratend en lachend zaten ze weer bij elkaar. Lieske vergat zelfs de ziekte van Moeder voor een ogenblik en was een en al vrolijkheid. Daar ging plots de deur open : „Opa en Oma zijn er, Lieske !” zei mevrouw van Dam.

Met een sprong vloog Lieske op en liep de deur uit, de trap af en de huiskamer in.

„Dag Opa, dag Oma ! Bent U al gekomen ? Wat gezellig !”

„Ja Lieske. Vanmorgen kregen we de eerste brief van je Vader. En toen we lazen dat je Moeder ziek was, hebben we meteen maar afgesproken dat jij bij ons mocht komen logeren . . .”

„O, wat heerlijk ! Nu dadelijk al ?”

„Ja, we zijn met een auto gekomen, en hebben Moeder al bezocht. Als je je nu dadelijk aankleedt kunnen we eerst nog even naar Moeder gaan en dan voor het eten thuis zijn.”

Lieske maakte zich vlug klaar en ging mee.

Dat was pas heerlijk, logeren bij Opa en Oma ! 't Was altijd een feest er heen te gaan. Wel viel haar het afscheid van Moeder zwaar, maar Opa beloofde dat ze telkens eens naar Moeder zouden komen kijken, en dat hielp veel.

Vader stond wuivend op de stoep, en daar reed Lieske met Opa en Oma heen.

Lieske's grootvader was dominee. Met Oma woonde hij in een ouderwetse pastorie naast de kerk, een klein kerkje maar, want het dorpje was ook klein. Voor de pastorie liep het eigenlijke dorpsstraatje. Maar de meeste mensen woonden verder weg, langs de polderdijken. Vanuit de pastorietuin zag je ze overal, wijd en zijd verspreid liggend, de boerderijen. De rode daken staken helder af tegen de groene weiden. Ook vanuit Oma's kamer kon je ver over het veld zien. In de verte lag het naburige dorp met de grote fabrieken, waar soms zwarte rookpluimen uit opstegen. Maar dicht-

bij was alles zonnig en fris. Er was een grote tuin om het huis en achter die tuin liep een dijkje. De mensen, die er langs liepen, zeiden je altijd zo vriendelijk goedendag, of wovon naar je, dat was zo grappig. De auto stopte voor het huis en Marie, het dienstmeisje, opende de voordeur. Ze verwelkomde Lieske uitbundig, want ze vond het wát gezellig als het kleindochtertje kwam . . . 't was anders wel eens wat saai in de pastorie . . .

„Ja, we hebben haar maar meegebracht,” vertelde Oma. „Je moet straks de kleine logeerkamer in orde brengen, Marie. Laten we eerst gaan eten.”

In de kamer, ouderwets-groot, stond op de kachel de ketel te zingen. De zon scheen naar binnen door de hoge ramen.

„Oma, ik vind het toch zo fijn dat ik hier nu mag blijven slapen!”

„Ja, Lieske, wij vinden het ook prettig. We kunnen je best gebruiken. Want weet je wel dat het voor ons een drukke tijd is? Vóór het Kerstmis is vieren we eerst het kinderkerstfeest in de kerk. Daar moet van alles voor gedaan. Je kunt heerlijk helpen, is 't niet, Opa?”

„Ja zeker, je komt hier prachtig van pas. Kom nu maar eens eerst naast me zitten, dan gaan we gezellig eten. Strakjes zal ik je alles wel laten zien.”

Ja, 't wás gezellig, vond Lieske. Ze wist niets te vertellen en zat maar stilletjes en gelukkig naast Opa. Maar . . . „Zou het lang duren voor Moeder beter is?” Daar had je het weer!

„Ja, kindje, dat weten we niet,” zei Opa. „We denken dat het wel niet zo erg is. Laten we dat maar hopen.”

En dat vond Lieske ook.

Het duurde niet lang of ze zat aan de afgeruimde tafel met Opa en Oma tussen stapels boeken, wit papier, en rood zijden lint. Al die boeken moesten ingepakt voor de kinderen van het Kerstfeest. Lieske had er een doorgebladerd.

„Wat een mooie boeken!”

„Ja? Nu, als je hier het Kinderkerstfeest mee viert, krijg je er óók een,” beloofde Opa.

Ja, zo'n boek zou ze wel graag willen hebben. Maar met Kerstfeest zal ik toch wel weer thuis zijn, hoopte Lieske . . . Dat duurde nog ruim een week . . .

Vlug en netjes pakte Oma de boeken in. Dat had ze al zo lang elk jaar gedaan . . . Een rood lint werd er schuin omheen gestrikt. Dat ging eerst erg moeilijk, maar Lieske hielp toch al gauw dapper mee. De stapel ingepakte boeken groeide zienderogen. Dan moest er tenslotte op elk pakje nog een takje hulst gestoken worden.

„Maar dat gebeurt pas later, anders vallen de besjes er af vóór de kinderen het krijgen. Over een paar dagen gaan we samen hulst plukken in de tuin. Er zitten zoveel rode besjes aan, dit jaar!” . . . en Oma legde een strik op het laatste pakje.

En nu was het twee dagen voor Kerstmis.

In de kerk stond een grote kerstboom. Lieske was bezig met andere, oudere meisjes, de boom te versieren. Eén stond er hoog op een ladder en hing lange slingers aan de boom. Alleen witte slingers en zilveren draden

kwamen er aan, met wat engelenhaar. Alles hing van boven naar beneden neer — alsof het zomaar uit de hemel neergevallen was . . . En overal op de takken zaten de kaarsjes, die straks hun licht zouden laten schijnen . . .

Zacht ruiste het orgel.

De mensen en kinderen, die binnenkwamen in de kerk, werden er stil van. Die mooie muziek en dat prachtige kaarslicht met de zoete dennengeur in de kerk bracht dadelijk de kerststemming.

Vooraan onder de boom stonden lange banken voor de kinderen.

Lieske zat er vooraan naast een meisje dat ze had leren kennen, een dochtertje van den melkboer. Verder naar achteren zaten de grote mensen, ook Oma. Opa niet, want die stond bij de deur en leidde ieder naar binnen, groette de kinderen en wees ze hun plaats aan. Eindelijk, toen de kerk vol was en de klok zeven geslagen had, kwam hij naar voren.

stonden lange banken voor de kinderen . . .

Lieske moest maar steeds naar de kaarsjes kijken. Net zo lang tot ze tranen in haar ogen kreeg.

Of was het omdat ze niet thuis was, niet bij Vader en Moeder? Ze had er zo naar verlangd om het Kerstfeest thuis te mogen vieren . . . Maar dat ging niet. Moeder had haar gevraagd, de laatste keer dat ze thuis was, of ze nog niet wat bij Opa en Oma wilde blijven. Moeder zou dan zoveel rustiger liggen en eerder beter zijn . . .

„Natuurlijk,” had Lieske gezegd, „ik vind het fijn bij Opa en Oma” . . . Maar tegelijk had ze gevoeld: O, wat jammer, want nu vieren we niet, als verleden jaar, Kerstfeest met een klein boompje voor het raam, en met Moeder's zingen en vertellen er bij. Nu zou Moeder daar maar liggen . . . alleen.

Lieske moest vechten tegen haar tranen. De laatste dagen was het plezier in de logeerpartij al weg geweest. Ze was zo stilletjes geworden en had niet gelachen en gezongen zoals eerst.

Vanuit een verre verte leek Opa's stem te komen, het geboorteverhaal vertellend, en de kinderen zingend het geboorte-gezang: „Ere zij God in den Hoge, vrede op aarde, in mensen een welbehagen!” Maar tot Lieske drong het wezenlijke niet door, en ook het verhaal dat daarna volgde boeide haar niet.

Steeds door hamerde het in haar hoofdje: „Was ik maar thuis!” En heel niet als een blij meisje, blij door het feest en de cadeaux, lag ze 's avonds in bed . . .

Eindelijk — daar zag Lieske het huis.

O, wat duurde die rit lang!

Het was eerste Kerstdag, en met Opa en Oma reed ze naar Moeder toe.

Ha, daar was Vader al, bij de deur.

„Dag m'n kind! Gelukkig Kerstfeest, hoor! Wat heerlijk dat je er bent.

Ga maar gauw naar boven; Moeder wacht je. Straks komen wij dan wel.”

Dat liet Lies zich geen tweemaal zeggen. Vlug liep ze naar boven.

„Moeder!”

„Mijn Lieske! Welkom hier! Nu is het echt Kerstfeest voor me, nu ons meisje er weer is. Maar wat is dat? Waterlanders? Wat is dat nu? Vertel eens m'n kindje, wat is er?”

Lies zat op de rand van het bed, en Moeder rechteop in de kussens. Ze zag nog bleek, maar het ging goed vooruit.

Lieske kon zich nu niet meer inhouden; de tranen liepen haar langs de wangen.

. . . „Moeder . . . 't was zo naar . . . dat Kerstfeest . . . Ik voelde me zo alleen . . . niet bij U en bij Vader . . . 't Was geen Kerstfeest, 't was nààr!”

„Maar Lies, je was toch zo heerlijk bij Opa en Oma — en hoe was dan het feest in de kerk?”

„Och, wel mooi. Maar ik was alleen, en alle kinderen kwamen met hun Vader en Moeder. Alleen ik niet . . . 't was zo naar . . .”

Diep bedroefd snikte Lieske. Moeder trok haar naar zich toe.

„Ik geloof, Lieske, dat je het hele Kerstfeest niet hebt begrepen, ditmaal. Is er in de kerk niet gezongen de Engelenboodschap? — Ere zij God, vrede op aarde — in mensen een welbehagen —. Dàt is de boodschap die het Kerstfeest ons brengt, wààr we ook zijn, als we ons hartje er maar voor open stellen. Maar dat heeft mijn Lieske nièt gedaan! Jij hebt je verlaten en eenzaam gevoeld, en alle deuren van je hartje dicht gehouden — daardoor voelde je je verlaten en eenzaam. Hoe kón je! Niet alleen dat je temidden van zoveel lieve mensen was, maar ook dat je zo op Kerstmis voelen kunt! Want Kerstmis is juist het feest waarop God heeft willen zeggen dat hij als een Vader voor de mensen zorgt. „In mensen een welbehagen”, zo zongen de Engelen. 't Kindeke Jezus kwam op aarde om de mensen te vertellen dat God de mensen lief heeft en dat hij als een Vader voor ieder zorgt. Waar we ook zijn op de wereld, altijd is God bij ons en zorgt voor ons. En ook al denken we daar dikwijls niet aan, het is toch zo. Maar nu moet je er aan denken, nu, op Kerstmis, vooral. Want op Kerstmis herdenken we de geboortedag van Jezus. Dan klinkt het ons van alle kanten tegen: „God heeft U lief!” De lichtjes van de Kerstboom brengen die boodschap, en de besjes van de hulst, en de blijde kinderstemmen. Maar

jij, mijn kleine Lieske, deed ogen en oren dicht, en zag of hoorde niets van dat alles . . .”
Nu begreep Lieske. Langzaam drongen Moeder's woorden tot haar door. Nog nooit had ze zó het Kerstfeest begrepen.
Toen Vader boven kwam en de weinige kaarsjes aanstak van het boompje dat bij Moeder's bed stond, zong ze zachtjes mee :

Ere zij God, vrede op aarde
in mensen een welbehagen . . .

